

# Mediacja cywilna. Komentarz

Przejdź do produktu na [ksiegarnia.beck.pl](https://ksiegarnia.beck.pl)

## Przedmowa

Mediacja wciąż jest niedocenioną metodą rozwiązywania szerokokorozumianych sporów cywilnych. Uwaga ta odnosi się zarówno do prób polubownego zakończenia konfliktu na etapie przedsądowym, jak i sądowym. Nadal można spotkać sędziów, których nie skierowali w swej karierze żadnej sprawy do mediacji, czy pełnomocników, którzy nie brali udziału w tego typu rozmowach. Wielu prawników traktowało i traktuje mediację jako element w dużej mierze wpaddingowy, a nie istotną część swojego warsztatu. Abstrahując od kontekstu aksjologicznego i próby analizy korzyści płynących ze stosowania mediacji należy zwrócić uwagę, że omawiana sytuacja prowadzi do tego, że trudno mówić o ugruntowanej praktyce związanej ze stosowaniem mediacji, a tym bardziej o utrwalonej linii orzeczniczej.

Samo pojęcie mediacji nie ma definicji legalnej. Ma to oczywiście pewne plusy, związane choćby z możliwością elastycznego dostosowywania mediacji do konkretnych potrzeb, z drugiej jednak generuje sytuacje, w których brak relatywnie ostrej definicji powoduje nieporozumienia, czy wręcz nieprawidłowości. Na potrzeby publikacji przyjęto, że mediacja jest „dobrowolnym, poufnym i możliwie odformalizowanym sposobem rozwiązywania sporów w drodze bezpośredniej komunikacji w trakcie, których strony wspomagane przez bezstronną, neutralną i odpowiednio przygotowaną osobę szukają wspólnie satysfakcjonującego wszystkie strony dyskursu porozumienia w celu uzyskania wzajemnie akceptowalnej ugody”.

Wskazane powyżej cechy mediacji zostały szczegółowo opisane w niniejszym komentarzu, jednakże już tutaj warto zwrócić uwagę na kwestię odformalizowania mediacji. Zwolennicy tej metody rozwiązywania sporów mówią często o tym, że jest ona „nieformalna”. Trzeba jednak pamiętać, że nawet bazowe normy zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego tworzą pewien formalizm. Jeśli do tego dodać regulaminy ośrodków mediacyjnych czy ustalenia dokonywane w toku konkretnej mediacji („procedura” mediacji) to z pewnością nie można mówić o pełnym odformalizowaniu. Finalnie, nie żyjemy w normatywnej pustce. Praktycznie każdy prowadzony współcześnie spór jest prawnie relewantny. Strony w wyniku mediacji przenoszą własność, zobowiązują się do zapłaty, a nawet jeśli jedynie deklarują wobec siebie szacunek to następnie rozważają możliwość zatwierdzenia przez sąd takiej ugody. Bezspornie mediacja jest sformalizowana w dużo mniejszym stopniu niż postępowanie przed sądem, jednakże te podstawowe regulacje wymagają skomentowania i doprecyzowania.

Treść norm prawnych regulujących mediację cywilną wydaje się być powszechnie znana w środowisku prawniczym, jednakże w wielu przypadkach można odnieść wrażenie, że choć dla sędziów i pełnomocników zrozumiała jest „litera prawa” to już w mniejszym stopniu „duch”. Nie wolno oczywiście zapominać o mediatorach. Mediator nie musi być prawnikiem, ale dla skutecznego i prawidłowego pełnienia swej funkcji bezwzględnie musi znać podstawy prawa i rozumieć, a także stosować regulacje dotyczące mediacji.

## Przedmowa

Normy regulujące mediację cywilną są opisywane i analizowane w każdym komentarzu do Kodeksu postępowania cywilnego. Jednakże są to najczęściej komentarze holistyczne, nieskoncentrowane na mediacji, a szeroko rozumianym postępowaniu cywilnym. Takim opracowaniom nie można odmówić kompleksowości, z drugiej jednak strony często ich Autorzy nie wchodzą w szczegóły, w niuanse świata mediacji.

W niniejszej publikacji skoncentrowano się wyłącznie na mediacji. Autorzy patrzą na nią z trzech, a być może nawet z czterech kierunków próbując analizować temat kompleksowo. Autorzy są bowiem praktykującymi mediatorami z ponad 10-letnim stażem, co pozwala im na zrozumienie zasad pełnienia funkcji mediatora, niuansów i dylematów. Są także profesjonalnymi pełnomocnikami, którzy nieraz brali udział w mediacji reprezentując swoich klientów, a jeszcze częściej, właściwie w każdej sprawie, analizowali celowość mediacji. Co więcej, Autorzy komentarza są pracownikami naukowo-dydaktycznymi uniwersytetów zajmując się w swojej pracy mediacją w istotnym zakresie. Finalnie, choć to akurat wydaje się być mniej istotnym elementem, obaj Autorzy pełnią regularnie funkcję arbitrów, co pozwala im w jakimkolwiek stopniu zrozumieć rolę sędziego zastanawiającego się, czy w konkretnej sprawie powinno zachęcać się strony do ugody, czy też rozstrzygnąć spór w sposób maksymalnie autorytarny.

To wielowątkowe spojrzenie pozwoliło na stworzenie pracy, która nie tylko zawiera komentarz bezpośrednio odnoszący się do norm prawnych w ujęciu teoretycznym, ale także skupiający się na aspektach praktycznych w zakresie dającym odpowiedź na dylematy mogące pojawić się w trakcie stosowania mediacji. Opisując praktyczne aspekty mediacji Autorzy nie zapomnieli również o szeregu konkretnych wskazówek bądź zasygnalizowaniu zachowań spotykanych, aczkolwiek nieprawidłowych bądź niepożądanych.

Warszawa, marzec 2022 r.

dr *Tomasz Cyrol*  
dr hab. *Dariusz Fuchs*

\* \* \*

*Bliskim, dziękując za wsparcie i cierpliwość*

[Przejdź do księgarni →](#)